

DELO V ŽIVLJENJE

letnik 9
številka 11

glasilo tovarne **alpina** žiri

12. oktobra 1970 smo v okviru 12. volilne polovice članov delavškega sveta.

volitvi so bili:

1. JOŽA GREGORČIČ
2. FRANČ ZALAR
3. ANDREJ POLJANŠIČ
4. ANGELO DRNOVIČ
5. MARTINA GREGORČIČ
6. Cvetko Gruđen
7. VOKO POLJANŠIČ
8. VINKO POGONNIK
9. VINKO DEBNIČNIK
10. JANEZ BERNARDIČ
11. ANTON KALAR
12. ALDO KALČIČ
13. ANTON KOPAR
14. FRANK KRAMČIČ
15. VINKO KOKOTIČ
16. VINKO PROHNI
17. IVAN GAVTAR
18. VINKO KRAMČIČ
19. VINKO KRAMČIČ
20. VINKO KRAMČIČ
21. VINKO KRAMČIČ
22. VINKO KRAMČIČ
23. VINKO KRAMČIČ
24. VINKO KRAMČIČ
25. VINKO KRAMČIČ
26. VINKO KRAMČIČ
27. VINKO KRAMČIČ
28. VINKO KRAMČIČ
29. VINKO KRAMČIČ
30. VINKO KRAMČIČ
31. VINKO KRAMČIČ
32. VINKO KRAMČIČ
33. VINKO KRAMČIČ
34. VINKO KRAMČIČ
35. VINKO KRAMČIČ
36. VINKO KRAMČIČ
37. VINKO KRAMČIČ
38. VINKO KRAMČIČ
39. VINKO KRAMČIČ
40. VINKO KRAMČIČ
41. VINKO KRAMČIČ
42. VINKO KRAMČIČ
43. VINKO KRAMČIČ
44. VINKO KRAMČIČ
45. VINKO KRAMČIČ
46. VINKO KRAMČIČ
47. VINKO KRAMČIČ
48. VINKO KRAMČIČ
49. VINKO KRAMČIČ
50. VINKO KRAMČIČ
51. VINKO KRAMČIČ
52. VINKO KRAMČIČ
53. VINKO KRAMČIČ
54. VINKO KRAMČIČ
55. VINKO KRAMČIČ
56. VINKO KRAMČIČ
57. VINKO KRAMČIČ
58. VINKO KRAMČIČ
59. VINKO KRAMČIČ
60. VINKO KRAMČIČ
61. VINKO KRAMČIČ
62. VINKO KRAMČIČ
63. VINKO KRAMČIČ
64. VINKO KRAMČIČ
65. VINKO KRAMČIČ
66. VINKO KRAMČIČ
67. VINKO KRAMČIČ
68. VINKO KRAMČIČ
69. VINKO KRAMČIČ
70. VINKO KRAMČIČ
71. VINKO KRAMČIČ
72. VINKO KRAMČIČ
73. VINKO KRAMČIČ
74. VINKO KRAMČIČ
75. VINKO KRAMČIČ
76. VINKO KRAMČIČ
77. VINKO KRAMČIČ
78. VINKO KRAMČIČ
79. VINKO KRAMČIČ
80. VINKO KRAMČIČ
81. VINKO KRAMČIČ
82. VINKO KRAMČIČ
83. VINKO KRAMČIČ
84. VINKO KRAMČIČ
85. VINKO KRAMČIČ
86. VINKO KRAMČIČ
87. VINKO KRAMČIČ
88. VINKO KRAMČIČ
89. VINKO KRAMČIČ
90. VINKO KRAMČIČ
91. VINKO KRAMČIČ
92. VINKO KRAMČIČ
93. VINKO KRAMČIČ
94. VINKO KRAMČIČ
95. VINKO KRAMČIČ
96. VINKO KRAMČIČ
97. VINKO KRAMČIČ
98. VINKO KRAMČIČ
99. VINKO KRAMČIČ
100. VINKO KRAMČIČ

ZA DAN REPUBLIKE - 29. NOVEMBER

VSEM ČLANOM KOLEKTIVA ČESTITAMO

IN JIM ŽELIMO MNOGO DELOVNIH USPEHOV !

NOV DELAVSKI SVET PODJETJA

19. oktobra 1970 smo v ALPINI izvolili polovico članov delavskega sveta.

Izvoljeni so bili:

1. JOŽA GREGORAČ
2. FRANC ZALAR
3. ANDREJ POLJANŠEK
4. ANGELA DRMOTA
5. MARTINA GREGORAČ
6. CVETO GRUDEN
7. TONČKA POLJANŠEK
8. VINKO PODOBNIK
9. ANTON DEBELJAK
10. JANEZ SMEH
11. ANTON MLAKAR
12. ALOJZ ŽAKELJ
13. ANTON KOPAČ
14. FRANC KRANJC
15. VINKO BOGATAJ
16. HINKO PROSEN
17. IVANA GANTAR
18. MARTIN KLEMENČIČ
19. MARIJA ČADEŽ
20. VINKO JUSTIN
21. ANTON OBLAK
22. ADOLF KRIŽNAR
23. JOŽE BOGATAJ
24. KAREL FLORJANČIČ
25. STANE TUŠAR
26. JERKOV JAKOV
27. SLAVKA MLINAR - za 1 leto

Dosedanji člani delavskega sveta, katerim poteče mandat čez 1 leto pa so:

28. VID P. KRIŽNAR
29. LJUDMILA JUSTIN
30. LJUDMILA GLADEK
31. MARTA FILIPIČ
32. ROZALIJA URŠIČ
33. IVANA ŠUBIC
34. IVANA BEKŠ
35. ANTON PIVK
36. JANEZ ČELIK
37. PAVEL KRISTAN
38. RAJKO VE HAR
39. VIKTOR ČADEŽ
40. IVAN GLUHODEDOV
41. PETER JEREB
42. STANKO UŠENIČNIK
43. ALOJZ OREŠNIK
44. MIHA GOVEKAR
45. NIKOLA JOVIČ
46. MAHMUD LEKIČ
47. MIRKO RIBIČ

NOVOIZVOLJENIM ČLANOM DELAVSKEGA SVETA ČESTITAMO ! CELOTNEMU DELAVSKEMU SVETU PA ŽELIMO DA BI DELAL USPEŠNO IN PLODNO !

IZVOLILI SMO TUDI NOVE SVETE ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

ŠIVALNICA LAHKA

Člani, izvoljeni za 2 leti

1. MARIJA JUSTIN
2. DRAGO PISANEC
3. JANEZ BEKŠ
4. ANTONIJA POLJANŠEK

Člani, izvoljeni za 1 leto

1. FRANC KOGOVŠEK
2. IVANA ŠULIGOJ
3. ANA KOLENC
4. MILENA KROLNIK

ŠIVALNICA TEŽKA

Člani, izvoljeni za 2 leti

1. TONČKA ZALAR
2. MILENA KEPIC
3. MARTA FRELIH
4. VIKI RUPNIK
5. ANA RAMPRE

Člani, izvoljeni za 1 leto

1. ZOFIJA VOLJČ
2. SILVA DOLINAR
3. MAGDA ŠPEH
4. IGNAC POLJANŠEK

OBRAT PODPLATNE IZDELAVE

Člani, izvoljeni za 2 leti

1. FRANC ČADEŽ
2. STANKO MRLAK
3. ANTON ŠINK
4. FRANC JEREB 237
5. RAFAEL PRIMOŽIČ
6. JANEZ JESENKO

Člani, izvoljeni za 1 leto

1. FRANC ERŽEN
2. MILAN KRISTAN
3. MARTINA FILIPIČ
4. JANEZ MLINAR
5. POLDA PODOBNIK
6. VIDA ZAJC
7. CIRIL PIŠLER

STROKOVNE SLUŽBE IN POMOŽNI OBRATI

Člani, izvoljeni za 2 leti

1. ANTON KLEMENČIČ
2. ALFONZ ZAJEC
3. VERENA DEMOTA
4. ANGELCA FILIPIČ

Člani, izvoljeni za 1 leto

1. MARJAN BOGATAJ
2. ANTON NAGLIČ
3. ALOJZ KOPAČ
4. VLADIMIR PIVK
5. IVAN PEČELIN

PRODAJNA MREŽA

Člani, izvoljeni za 2 leti

1. Serdinšek Alojz
2. Novoselac Stjepan
3. Ribič Mirko
4. Kormanjoš Franjo

Člani, izvoljeni za 1 leto

1. Jež Peter
2. Bobinac Zlatko
3. Bojič Ratko

VSEM IZVOLJENIM ČESTITAMO !

Nekaj določil o delovnem področju sveta organizacije združenega dela, ki jih vsebuje statut podjetja:

- predlaga delavskemu svetu sprejem splošnih aktov oz. njihovih sprememb in dopolnitev
- daje mnenje in pripombe na načrte splošnih aktov, planov in drugih oblik delavskega sveta
- sklepa o sklicu zbora delovnih ljudi organizacije združenega dela ali organizacijske enote v njeni sestavi.

ČE HOČEMO DOBRO SVOJIM OTROKOM POJDI MO 22. NOVEMBRA, KO BO REFERENDUM
ZA UVEDBO SAMOPRISPEVKA, GLASOVAT IN GLASUJMO POZITIVNO !

Zaključili smo devetmesečno poslovanje podjetja. Za navedeno obdobje smo napravili periodični obračun ter ugotovili celotni dohodek, dohodek in njegovo razdelitev. Obračun tovarne nam daje naslednje finančne rezultate.

Iz razpoložljivih podatkov vidimo, da letošnje leto ni prineslo večjih sprememb v količinski in vrednostni proizvodnji. Struktura proizvodnje se je precej spremenila in sicer v korist težke obutve za 64% na škodo lahke obutve za 16%. Skupna proizvodnja pa je v primerjavi z istim obdobjem leta 1969 padla količinsko in vrednostno za 7%. Ta padec izhaja predvsem zaradi preselitve proizvodnih oddelkov v novo stavbo in zaradi priučitve kadrov novemu načinu razporeditve in uporabe čevljiarskih strojev.

Zaloge gotovih izdelkov in nedovršene proizvodnje so porasle, predvsem na račun spremembe proizvodnega koledarja, s katerim smo prej kot običajno pričeli s proizvodnjo blaga za sezono jesen-zima. Tak način nam daje večjo gotovost poslovanja. Tržišče moramo pravočasno zalagati, tako da, ko nastopi sezona lahko takoj ponudimo nove modele modne obutve. Na ta način se bomo izognili prekomernemu znižanju. Zaradi takih okoliščin lah-

ko rečemo, da se zaloge gotovih izdelkov, po količini in vrednosti ne bodo bistveno znižale, vendar s povedanim nastaja znotraj zalog kvalitetni premik, kar je povsem pozitivno in neizogibno. Pri izvoznih količinah že vrsto let obstoja taka praksa, da domačem tržišču pa šele prihajamo do teh ugotovitev. Postavljeni plan izvoza smo v devetih mesecih letošnjega leta dosegli 63% po količini, oziroma 75% po vrednosti. Naročila, ki jih moramo realizirati do konca letošnjega leta pa zagotavljajo, da letni plan presežen.

Amortizacija se je dvignila za 63%, kar je v skladu z ekonomskimi načeli, z namenom, da ustvarimo sredstva za zamenjavo nove investicijske opreme. Porabljena sredstva so višja za 16%, dohodek pa za 21% v primerjavi s podatki istega obdobja leta 1969. Realizacija proizvodnje in proizvodnih storitev je povečana za 13%, realizacija trgovskega blaga, materiala in odpadkov pa za 21%. Celotni dohodek je večji za 13%. Postavka sredstev za OD se je povečala za dobrih 10%, ostanek dohodka pa je znatno večji od lanskega leta kar za 163%. V tem obdobju smo dosegli dobička din 2.301.900.--, lanskem letu pa N din 851.927.--.

Poslovni uspeh prodajne mreže za devetmesečno obdobje karakterizira realizacija, ki je skoraj 24% večja kot v lanskem času, vendar pa je

treba upoštevati, da je kategorično znižanje cen nekarantne obutve iz prejšnjih let dokaj slabo vplivalo na dohodek in seveda na dobiček. Realizacija je v devetih mesecih letos za 13% večja kot je bila predvidena po planu. Skoraj obratno pa je pri zalogah, ki so se povečale, vendar pa moramo vedeti, da je na povišanje zalog vplivalo: odprli smo deset novih prodajaln, proizvodnja je prestavila sezono v korist mreže, tako da imamo več predsezonskih zalog že v prodajalnah. Lahko pa rečemo, da je kolekcija za jesen-zimo kar dobro prodajna in da ob koncu leta lahko pričakujemo zadovoljive rezultate. Vrednost vkalkulirane amortizacije se je povečala za 37% z željo, da zagotovimo sredstva za nove investicije. Sredstev je bilo porabljenih za 30% več kot v istem obdobju lanskega leta. Kot smo že povedali se je realizacija povečala za 24%, medtem ko je bil dohodek dosežen le 86% in to zaradi znižanja nekarantne obutve.

Sredstev za OD je bilo porabljenih za 31% več kot v istem času lanskega leta.

Ob zaključku devetmesečnega poslovanja podjetja ugotavljamo, da smo vse leto borili z večjimi ali manjšimi težavami. Na področju namreč reprodukcijskega materiala so se pokazale težave, predvsem zara

di kratkih dobavnih rokov. zlasti za uvoz, pogosto spreminjanje operativnih proizvodnih planov in pomanjkanje denarnih sredstev. Posledice so nastopile tudi v organizaciji proizvodnje in zmanjšale večji uspeh.

Z ozirom na to, da smo 1.1.1970 prešli na obračun direktnih stroškov, s tem, da pokrivamo z realizacijo vse vse fiksne stroške (obratno in upravnoprodajno režijo), smo zadovoljni, da nam je uspelo doseči pozitivni rezultat v devetmesečnem obračunu.

FINANČNA SLUŽBA

NAŠA PRIHODNOST: mladi in a,
učenje, znanje

ZAČELO SE JE ZARES

Toliko družbene aktivnosti, kot jo je ravno sedaj, ne moremo že dolgo zaslediti. Mesece in mesece teče beseda o naši reformi, ki ji je treba dati novo vrednost. Da smo resno zastavili leta 1965, to vemo, priznali pa smo tudi velike nedoslednosti pri sprovajanju postavljenih ciljev. Vse to, kar smo slišali v zadnjem mesecu, ko je zasedal Izvršni svet in Konferenca ZK pa pomeni odločen konec tavanju in popuščanju. Ugotovili smo, da je zadnji čas, da ostro posežemo v sedanjo

družbeno - gospodarsko prakso. Ta poteza in prizadevanje, predvsem pa odločnost je pozdravila celotno gospodarstvo.

Da se razumemo: gre za to, da napravimo red in postavimo na pravo mesto prizadevanje in poslov - nost, čeprav gre za določen vmesni čas, ko bomo dovolj trpeli in občutili posamezne omejitve. Tako enotno in odločno se že dolgo nismo postavili v bren situaciji, ki nas je peljala navzdol. Besede predsednika ZIS, da bomo sedaj vse posege v gospodarstvo napravili na znanstveni in strokovni višini, so ohrabrujoče in dajejo pravi pomen sedanjemu prizadevanju.

Mi pa, ki nam sedanje razmere delajo dovolj skrbi, ne smemo čakati in se zanašati. Novi predpisi o omejitvi uvoza nam odvzemajo znatna obratna sredstva, za katera se sedaj ne moremo pohvaliti, da jih je dovolj. Načrt stabilizacije gospodarske reforme in gospodarstva sploh, obravnava že Zvezna skupščina. Pričakujemo lahko vrsto meril kratkoročnega in dolgoročnega pomena, ki morajo za ustaviti vse nepravilne smeri in posledice dosedanjega popuščanja. Naše podjetje mora gledati, da se bo v taki situaciji čimprej znašlo in se prilagodilo. S tem bomo največ napravili. Jasno je tudi, da bodo pogoji dela težji, da bo tržna situacija zaradi različnih krčev še težja. Vsakdo bo iskal izhode v sili. Pri tem pa moramo ostati preudarni in se zavedati, da je naše orožje v prizadevnem skupnem delu in zavesti, da vsak delavec veliko pomeni. Če bomo kdaj odgovornost postavili na pravo mesto, potem je ta čas sedaj. Veliko smo pri nas govorili o poslovanju, o poslovnosti, o disciplini, o delu, o naši sposobnosti in uspehih, smo pa sedaj pred dejstvom, da žanjemo plodove teh besed in napisanih misli. To pot pa se je začelo zares.

I. R.

ALI PRAVILNO INVESTIRAMO ?

O konkretnem izvajanju programa splošnega in strokovnega izobraževanja smo mi porajajo (ob razgovorih s člani kolektiva) različne misli.

Že v prejšnjem glasilu sem v članku omenil pomen izobraževanja v svetu in v grobem nakazal potrebe, ki se pojavljajo tudi pri nas na področju izobrazbenega standarda.

Uvedli smo izobraževanje za poklic (formativno izobraževanje) in dopolnilno funkcionalno izobraževanje ter strokovno izpopolnjevanje. Nepoučenemu bo razširjena dejavnost na tem področju morda vzbudila misel, da je to kampanjsko delo, ki nima osnove v dejanskih bodočih potrebah. Če pri tem še ugotavljamo, da izobraževanje članov kolektiva do določene mere moti proizvodnjo (menjava in izmen, onemogočeno nadurno delo in razprave o pouku med delovnim časom) pa je merica očitkov že kar polna.

Toda ali res lahko to onemogoči doseganje proizvodnega plana? Mislim, da ne. V tem me potrjujejo nekateri najbolj znani industrijski sociologi in psihologi, ki take pojave poznajo iz drugih dežel, kjer je čas v proizvodnji, glede na organizacijo mnogo bolj izkoriščen. Menim, da vse te stvari lahko odpravljamo le z boljšo organizacijo dela, ob dobri predhodni pripravi dela, v katero v širšem smislu spada tudi strokovno izobraževanje z delo čimbolj ustreznih kadrov. Sicer pa delavci ob večjem znanju že v času šolanja prispevajo določen delež. Ob pomanjkanju časa mora biti delo posameznih delavcev in podjetja čimbolj racionalno, kar lahko tisti, ki že študirate občutite na lastni koži. Že to je velik uspeh.

O "kampanjskem" izobraževanju pa še naslednje; ne manj, bolj se bomo morali posvetiti izobraževanju. Jasno

pa je, da mora biti le-to smotrno razsklajeno z možnostmi. V tem je edina resnica in mislim, da "milijoni, ki naj bi se metali skozi okno", tu nimajo kaj opraviti. Lahko vam zatrdim, da se ti milijoni ob smotrnem izobraževanju in delu obrnejo kar po večkrat. Zanimiv je primer enega izmed podjetij v Sovjetski zvezi (!), ko so eksperimentalno dvignili nivo izobrazbe vseh članov kolektiva samo za eno stopnjo. Samo zaradi tega je produktivnost narasla za 30%. Pa to ni bilo strokovno, ampak splošno izobraževanje. Kaj bi to pomenilo pri nas, lahko presodite sami.

Mislim torej, da smo si edini v tem, da je start pravilen. Toda cilj s tem še ni dosežen. Kaj nam torej še manjka?

1. utemeljen dolgoročni program,
2. uresničen obrat izobrazbenega kapitala, (kadrovska politika, da bo tisti, ki nekaj ve in zna, lahko, oz. moral to pokazati,

O osnovah za dolgoročni program sem pisal že v prejšnji številki, zato se omejujem le na 2. točko.

Začnem naj z vprašanjem; ali sodite, da v podjetju dovolj izkoriščamo strokovna, teoretična in praktična znanja članov kolektiva. Vsi vemo, da ne. Vzrok za to je spet v slabi organizaciji dela in neustreznih kadrovske politiki. Tu posegamo celo na področje človeških odnosov (slabih), rivalstva itd. Uspeh ob kapitalu praktičnega in teoretičnega znanja pa bo zagotovljen le ob izmenjavi informacij, ki v tem primeru obsegajo vse znanje in izkušnje, ki so vskladiščene (na žalost!) in primerne pot za izmenjavo teh informacij v samem delu, vključno s podatki, ki jih pri delu potrebujemo.

Poleg tega me motijo še nekatere druge stvari s področja funkcionalnega izobraževanja. Letos smo

imeli že kar lepo število raznih seminarjev in ciklusov predavanj: seminar za vrednostno analizo, ciklus predavanj o novih materialih in finišu, ciklus predavanj o direktnih stroških, tečaj za modeliranje, seminar za statistično kontrolo kvalitete, seminar za študij dela in časa. Same koristne, v praksi uporabljive zadeve. Toda to je premalo. Tisti, ki so se teh oblik izobraževanja udeležili, dobro vedo kako koristno bi bilo, da se te stvari tudi res uvedejo. Imam občutek, da včasih izbor slušateljev za predavanja le ni bil najbolj posrečen, ali pa službe in seminaristi nismo znali uvesti vseh teh stvari v prakso.

Tu pa pride do veljave trditev, da slabo nalagamo denar, če stvari za katere se usposabljam, ne uresničujemo.

Toda vse še lahko uredimo, potrebna je samo volja in sodelovanje.

Nejko BODOBNIK

PRIJAVA POŠKODE PRI DELU

V zadnjem času vse večkrat prihaja do prepozne prijave nesreč pri delu. Poškodovanci se izgovarjajo na razne načine: da niso vedeli, da je treba pri zdravniku pojasniti, da so se poškodovali pri delu, ali da se niso prej še nikoli poškodovali in da zato niso vedeli, da je treba obvestiti tudi službo za varstvo pri delu itd. Zato naj bo pojasneno še enkrat.

Vsako poškodbo, ki zahteva 1 dan ali več zdravljenja, je treba prijaviti v roku 24 ur Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje. Če tega podjetje ne napravi, lahko Zavod zahteva plačilo kar precejšnjih kazni.

Vsak, kdor se poškoduje pri delu, išče pomoč pri osebi, ki v oddelku

nudi prvo pomoč. Če je poškodba tako taka, da delavec ne more normalno opravljati svojega dela, to je da poškodba zahteva zdravniško oskrbo, mora poškodovanec k zdravniku. Zdravnik mora povedati, da se je poškodoval pri delu. Po oskrbi poškodbe mora poškodovanec v podjetju obvestiti službo za varstvo pri delu o njegovi poškodbi. Ta napravi zapisnik o okoliščinah, v katerih se je poškodba pripetila in izpolni obrazec prijave za nesrečo pri delu, ki ga je treba dostaviti zdravstveni službi. Če se poškodovanec poškoduje v popoldanski izmeni, se mora v podjetju zgledati zaradi prijave poškodbe do 8 ure zjutraj. Če poškodovanec sam ne more priti v podjetje, mora prijavo nesreče v podjetju opraviti svojeuslali kdo drug.

Enak je postopek za prijavljanje nesreč na redni poti na delo in z dela. Vsak mojster oziroma vodja oddelka pa je dolžan opozoriti novega delavca, kakšen je postopek prijave poškodb pri delu oziroma na poti na delo in z dela.

Marija KASTELEC

NOVICE IZ KADROVSKEGA ODDELKA

V preteklem mesecu smo povečali število zaposlenih delavcev za 8 novih delavcev in to v obratu v Žireh za 3 delavce, v prodajni mreži pa za 7 delavcev. V obratu v Gorenji vasi se je število zaposlenih zmanjšalo za 2 delavki. Tako je bilo stanje zaposlenih ob koncu oktobra v Žireh 993 delavcev, v Gorenji vasi 167 delavcev in prodajni mreži 189 delavcev.

V obratu v Žireh so nastopili delo JEREB FRANCI, FORTUNA MILAN, DEMŠAR AVGUŠTIN, BRENCI MARIJA, ŠUBIC STANISLAVA, ALIČ CIRIL, in LOGAR JANKO. Delavka Peternelj Cilka pa je bila premeščena iz obrata

Gorenja vas.

Delovno razmerje je prenehalo Drpa Božani, Žnidarčič Cilki, Vidmar Florjani in Tolar Vinku. Peternelj Nada je bila premeščena iz šivalnice v prodajalno Žiri.

V Gorenji vasi ni bilo v oktobru sprejetih novih delavk, delo pa je samovoljno prenehala Sovinc Cilka.

V prodajni mreži je opaziti nastop jesensko-zimske sezone, ko imajo prodajalne največ dela in tudi prometa. Zaradi tega je potrebno zaposliti nekaj delavcev tudi za določen čas. V oktobru so nastopili delo sledeči: PULJKO OLGA, in PLANINŠEK JOSIP v Zagrebu I, IGNJATOVIĆ JULA v KRAGUJEVCU, KONDIČ KARMELA v Banja Luki, ŠEGO IGOR v Zagrebu III, PEŠUT BORO v Sarajevu, LESKOVEC IRMA v Idriji in Validžič ANKICA v Slavonskem Brodu II. Delovno razmerje je prenehalo Biondič Dragici Slav. Brod II in Petković Marinku, Sarajevo.

A. F.

V preteklem mesecu je odšel v pokoj delavec T O L A R V I N K O

Ob tej priliki mu želimo čimveč trdnega zdravja in dobrega počutja.

POROČILI SO SE:

ISTINIČ IDA, LAPAJNE MATILDA, LENARTIČ BRANKA in POLJANŠEK ŠTEFAN.

Iskreno čestitamo !

VEDNO SMO ZNALI CENITI

NAPREDEK KRAJA -

SEDAJ SE ZANJ ODLOČAMO

OMOGOČIMO NAŠIM OTROKOM

SODOBEN POUK

Še nekaj dni nas loči od glasovanja za samoprispevek, ko se bomo žirovci odločali, ali bomo glasovali za to, da se uredijo naše skupne potrebe, ali proti. Menim, da moramo imeti žirovci pred seboj predvsem naslednja dejstva:

- Če sedaj referendum ne uspe, potem je prav gotovo, da še lep čas ne bomo prišli do ustreznih dodatnih šolskih prostorov in bomo torej pustili, da nas bo čas krepko prehitel. Popolnoma odveč je pričakovati, da nam bodo finančna sredstva prišla od kje drugje, če si jih ne bomo sami zbrali. Če žirovci sami ne bomo šli v akcijo za dograditev šole, bomo zastoj čakali, da nam bo kdo drug sredstva podaril.

- Vsi se moramo zavedati, da je trenutno življenje v Žirih dokaj neenotno, da je prav gotovo nekaj občanov, ki so proti referendumu, bodisi iz osebnih - finančnih ali pa zaradi drugih vzrokov. Vsi žirovci pa se le moramo zavedati, da bo denar, ki ga bomo zbirali, naš žirovski denar in da bo porabljen izključno za naše domače potrebe, za naš družbeni standard. Denar zbiramo za naše lastne otroke, ki bodo uspevali doma in drugod le, če jim bo lahko dala moderno urejena žirovska šola sodobne znanstveno-pedagoške temelje.

Pri tem prav gotovo ne gre za to, kot slišimo zadnje čase v Žirih, samo za učitelje, za izboljšanje njihovih delovnih pogojev, oziroma za njihovo lastno komoditeto. Take govorice so škodljive in obsojanja vredne in jih vsak pameten in razgledan občan zavrača. Tisti, ki širijo tako propagando, se ne zavedajo, da s takimi govoricami ne škodujejo le učiteljem, ampak tudi samemu sebi in vsem žirovcem, predvsem pa našim otrokom. Zavedati se moramo, da učitelji

niso "privezani" v Žirih in da je učitelje vsako leto težje dobivati v naš kraj. Če ne bomo uredili šolstva za bodoče, bo pritok učiteljev v Žiri še manjši. Posledice bodo občutili v prvi vrsti sedanja in bodoči žirovski otroci.

Žirovci so doslej že veliko naredili za svoj kraj. Bilo je veliko prostovoljnega dela, kjer so občani sodelovali s prostovoljnim delom in dvigali svoj življenjski in družbeni standard. Pred 20. leti smo imeli lepo novo šolo, na katero smo bili upravičeno ponosni. Toda po 20. letih žal ugotavljamo, da je postala šola pretesna, da je postala oprema šole preskromna in ne ustreza več današnjim potrebam in času. V dobi razvite tehnike in standarda je treba misliti predvsem na takšno šolo, ki bo zadostila potrebam naših otrok. Žalostna bi bila ugotovitev, če bi čez nekaj let ostali sami, da naša podjetja ne bodo imela potrebnih strokovnjakov in ne bodo mogla korakati vzporedno z drugimi naprednejšimi podjetji, ker jim žirovska šola ne bo mogla nuditi potrebne osnove za izobraževanje visokokvalificiranih kadrov. V Žirih smo zadnje čase veliko gradili, vendar smo s to gradnjo pozabljali na naše skupne potrebe. Tako smo prišli dokaj pozno do spoznanja, da nam manjka ustreznih lokalov in javnih prostorov, da imamo pomanjkljive komunalne naprave, da Žiri niso najboljše urbanistično urejene, da po 20. letih še nismo dogradili šole itd. Zato je zdaj čas, da naredimo obračun za nazaj in presodimo, ali smo za napredek kraja ali smo proti napredku. Dokažimo sami sebi, da smo še vedno tisti žirovci, kot smo bili, da bomo dogradili šolo, ki bo nam v ponos in ki bo lahko služila še bodočim rodovom.

25. oktobra so bili sklicani na področju naše krajevne skupnosti zbori volilcev zaradi vprašanja izvedbe

referenduma za samoprispevek. Na žalost je bila udeležba na zborih dokaj skromna, vendar so se vsi navzoči izrekli za izvedbo referenduma za prispevek šolstvu in varstvu. Na vseh zborih so občani soglasno sprejeli sklep, da so pripravljeni odstopiti del mesečnega zaslužka za ureditev šolstva v žireh. Skromni udeležbi na zborih volilcev naj nasprotuje udeležba na referendumu. Zato je naša dolžnost, da gremo glasovat na volišča vsi. Razumeti je treba, da kdor se glasovanja ne bo udeležil stori isto, kot da bi glasoval proti uvedbi samoprispevka, proti napredku kraja.

Čemo, da se vsi zavedamo pred kakšno veliko odgovornostjo in nalogo smo postavljeni. Zato akcijski odbor za izvedbo referenduma poziva slehernega občana žirov, da dobro premisli in preudari:

"Udeležite se glasovanja, ne glede na vremenske in druge neprilike !
Tisti, ki se glasovanja ne bo udeležil, je proti izvedbi referenduma in se bo s tem zavestno odločil, da je proti napredku svojega lastnega kraja"

22. NOVEMBRA VSI NA VOLIŠČA !

Aksijski odbor za
izvedbo referenduma
v žireh

..

MEMO: KER SMO MAJHEN NAROD

MORAMO ZNATI TOLIKO VEČ

PRED OBČNIM ZBOROM SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Po sklepu komisije za organizacijsko kadrovske politiko in po sklepu predsedstva OBSS škofja Loka je določeno, da se izvedejo občni zbori v mesecu novembru in decembru.

Pomembno za delo sindikata je, kako je vodstvo organizacije sestavljeno, katere naloge si je postavila za cilj in kako organizira njih izvajanje.

Vsebinske priprave

Dvoletno obdobje dela sindikalne organizacije pomeni določen premik v aktivnosti in samem delu organizacije. Zato naj občni zbor realno oceni delo organizacije v preteklem dveletnem mandatnem obdobju. Pomemben dokument "Politični cilji in naloge slovenskih sindikatov" sprejet na II. konferenci slovenskih sindikatov junija letos, nam daje vrsto novih zahtev in jasno kaže na področja dela, kjer naj sindikat zastavi vse svoje sile za realizacijo teh ciljev. Iz tega sledi, da je nujno sprejeti konkretni program nalog z rokovnikom kdaj in kako jih bomo reševali.

Naše cilje bomo lahko ocenili z aktivnostjo v preteklem obdobju, če bomo skrbno organizirali delo organizacije od zadnjega občnega zbora in

vse sklepe, ki smo jih takrat sprejeli, realizirali oz. kako organizirati delo sindikata, da bo v prihodnje možno naše cilje uresničiti. Vrsto vprašanj, ki se odpirajo v delovni organizaciji nam nalagajo, da se vključimo v njih reševanje, ker moramo imeti za končni cilj družbeni napredek kolektiva in organizacije.

Ob nenehnih podražitvah je nujno, da postavimo zahtevo po najnižjem OD v občini za redno opravljeno delo in za razmere v katerih živimo. Imenovana je komisija pri OBSS, ki bo proučila predloge minimalnega OD v škofjeloški občini. Sedanji rezultati kažejo, da bo dan predlog, da bo minimalni OD v višini 300 din.

Sedanje nadomestilo za bolezenske izostanke do 30 dni imajo delovne organizacije zelo različno urejeno. Po podatkih, ki so nam že poznani, bo verjetno dan predlog delovnim organizacijam za enotno nadomestilo in to: za bolezenski izostanek do 3 dni 80% osebnega dohodka v preteklem letu, oziroma 90% OD za izostanek do 30 dni. Ne moremo smatrati kot upravičeno dejstvo v nekaterih delovnih organizacijah to, da z nizkim % nadomestila (60 - 50%) izvajajo disciplinske ukrepe proti tistim, ki se poslužujejo izostanka za par dni. Za disciplinske ukrepe so druge mere in je prav, da se v slučaju nepra-

vilno izrečenega bolniškega staleža poslužuje njih, vključno spora zaradi nepravilne ocene bolniškega stanja, ki ga da zdravnik za sporne primere.

Stanovanjska vprašanja so za mnoge posameznike še nerešljiv problem. Vendar bi mnogokatero lahko bolje rešili s sodelovanjem vodilnih in samoupravnih organov.

Otroško varstvo bomo morali v prihodnje smatrati kot sestavni del rasti delovnih organizacij. Vzporavno s programi razvoja je nujno načrtovati tudi rešitev otroškega varstva, saj varstvo pri zaposlenih vpliva na zbranost, produktivnost in prisotnost pri delu.

Sindikalne organizacije morajo čutiti za svojo dolžnost spremljanje gospodarskih gibanj v delovnih organizacijah. Z vso prizadevnostjo se morajo vključevati v čim hitrejšo reševanje problemov in uruševanja ciljev gospodarske rasti.

V samoupravnih odnosih je pomembno informiranje in medsebojno komuniciranje. Zato izoblikujmo način, kako bomo najbolj informirani o vseh pomembnih dogodkih v podjetju in o vseh pomembnih ukrepih, ki se morajo izvajati v cilju sprejetih programov.

Končno je naša stalna naloga skrbeti za kvalitetno rast organizacije in se zato ne moremo zatreti k neustreznim kadrovskim rešitvam, ki pomenijo jedro dela organizacije.

Predloge za novi izvršni odbor in predsednika obravnavajte v sedanjem vodstvu sindikata in z vsemi ostalimi predstavniki samoupravnih in družbeno političnih organizacij.

Milan FILIPIČ

KDO JE GOSPOD REINDEL ALI ALPINA ČEVLI NA NOGAH EVROPSKIH IN JUŽNO AMERIŠKIH LEPOTIC

"Popevka Evrope in propagandne modne revije pariških kreatorjev lepega oblačenja so dela, ki jih najraje opravljam," je izjavil gospod Reindel pred otvoritvijo modnih revij ELLE v Ljubljani v letošnjem septembru.

Gospod Reindel je vsakoletni organizator "Popevke Evropa", Idejo o propagiranju mode pa rešuje z revijami mode. V dogovoru z revijo ELLE v Parizu organizira modne revije v skoraj vseh evropskih državah. Nemasto manekenk so na letošnjih revijah odigrale njihovo vlogo miss evropskih in južnoameriških držav.

V Jugoslaviji so revije priredili v devetih največjih mestih. Zaključek modnih revij je bil na sejmu mode v Beogradu, kjer so večkrat dnevno izvedli program na razstavnem prostoru ELLE-ONA v vseh dneh beograjskega sejma. Program na revijah je obsegal dva dela: francoski in jugoslovanski del. V obeh delih programa je bila samo ALPINA zastopana s čevlji, v francoskem delu programa smo bili edini zastopnik Jugoslavije. Naši čevlji so navdušili gospoda Reindla in njegovega modnega svetovalca. Tako je k modelom oblik pariških kreatorjev dodal samo modele obutve Alpina.

Ob pregledu poročil novinarjev revije ELLE-ONA o vtisih z modnih revij zasledimo informacije o zelo

ugodnem odzivu obiskovalcev za našo obutev. Največ navdušenja so po želi modeli ženskih škornjev na vezalke. To so modeli najpopularnejše usmeritve obutve v letošnji jeseni. Velja pa omeniti zanimanje obiskovalcev za novo pomladno usmeritev obutve.

Zbudili smo pozornost. Odziv in zanimanje za Alpina obutev je dal povod za več sestavkov o Alpina čevljih v zadnjih številkah revije ELLE-ONA.

Franci PERTOVT
dipl.oec.

BISTVO SAMOUPRAVNIH AKTOV SKUPŠČINE SKUPNOSTI ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA DELAVALCEV KRANJ

Tema "Bistvo samoupravnih aktov skupščine skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj", je zaradi velikega obsega in pomembnosti, zelo zapletena. Zato sem mnenj, da kaže opozoriti predvsem na najbistvenejše spremembe, ki dajejo vsem nam občanom tudi večje odgovornosti.

V Gorenjski skupnosti zdravstvenega in socialnega zavarovanja je pet občin: Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. Po stopnji 5,20% in dodatni stopnji 1,30% (kar je skupaj 6,5%) od bruto osebnih dohodkov, se je v gorenjski skupnosti v prvih 8 mesecih zbralo sredstev 69,856.338,33 din, ocena izdatkov pa je v višini 102,328.000 din.

Po občinah so se sredstva zbrala in trošila (tabela na naslednji strani):

SAMOPRISPEVEK NE SMU BITI BREME,
TO JE NAŠA ZAVEST

občina	dohodki	izdatki	razlika
Jesenice	14.279.109,82	15.055.724,60	- 951.339,58
Kranj	27.655.162,77	25.604.360,95	+ 1.680.767,82
Radovljica	11.510.024,88	11.360.223,22	+ 16.170,56
Škofja Loka	10.850.457,28	10.607.632,90	+ 99.059,13
Tržič	5.561.583,58	5.503.490,70	- 8.535,22
SKUPAJ	69.856.338,33	68.131.432,37	+ 836.122,71

Iz pregleda se vidi, da se izdatki z dohodki pokrivajo v povprečju cele regije. Nad dinamiko so občine Kranj, Radovljica in Škofja Loka, pod dinamiko pa Jesenice in Tržič.

Plan dohodkov za leto 1970 je bil predviden v višini 101.141.000,00 din in izdatkov v enaki višini brez vsakršne rezerve. Celotni dohodek v prvih 3 mesecih se je realiziral z 68,18%, izdatki pa 67,36%. Razlika je višji priliv. Če bi bili dohodki in izdatki enako komerni, bi se morali realizirati s 66,64% v 3 mesecih.

Iz gornjih podatkov se vidi, da se zberejo velika sredstva za obravnavani namen in zato ni vseeno, kako se z njimi gospodari. Ne morem se zaradi materialne in moralne odgovornosti članov skupščine sprijazniti z njihovo veliko nezainteresiranostjo, ki se kaže skozi izostanke in pasivnost v delu skupščine.

Spomladi bodo nove volitve v skupščino, zato bo zelo pomembno, kdo nas bo zastopal, komu lahko naložimo tako moralno in materialno odgovornost usmerjanja sredstev. Le-ta bodo v prihodnjem letu še znatno višja. Predvideva se tudi višja prispevna stopnja od brutte OD in sicer cca 8%. To bi pomenilo zvišanje za 25%, kar naše gospodarstvo verjetno ne bo moglo sprejeti.

Zlasti pomembno je, da bodo vsakoletni "DRUŽBENI DOGOVORI" določali prispevno stopnjo. Med podpisniki tega dogovora bodo tudi sindikati, ki zastopajo interese zavarovancev

in delovnih organizacij. Z njim bo morala biti dana obveza o obsegu storitev zavarovancem, ki narekujejo določena sredstva. Jasno je, čim več bomo zahtevali, temveč bomo morali tudi plačati. Upravičeno pa tudi zahtevamo kot zavarovanci - potrošniki zdravstvenih uslug, da so te kvalitetne, hitre in pravočasne.

Občinski sindikalni svet je organizator razprav med zaposlenimi o samoupravnih aktih in iz njih izviraajočih pravic in dolžnosti zavarovancev. Lahko trdim, da z udeležbo nikakor ne moremo biti zadovoljni. Od 16 delovnih organizacij (vabljeni so bili z javnimi vabili vsi zavarovanci, posebej pa izvršni odbori sindikata) je bilo v žireh prisotnih 18 (osemnajst) oseb. To je komaj eden na vsako organizacijo. Upam reči, da tak odnos ni pravilen. Od nas samih je odvisno kakšno politiko bomo oblikovali tudi na tem področju. V fazi priprav samoupravnih aktov je treba obdelati vrsto predlogov in alternativnih rešitev kot so n.pr.:

1. Osebe z manj kot 3 mes. del. dobe do sedaj niso bile upravičene do nadomestila OD za čas bolezenskega izostanka.

Novi predlog: Te osebe naj prejmejo ločeno nižje nadomestilo kot zavarovanci, ki so v delovnem razmerju nad 3 mesece.

2. Nadomestila za bolezenski izostanek nad 1 leto se valorizira na podlagi povprečnega porasta OD v delovni organizaciji.

Novi predlog: nadomestilo naj se zaradi velikih nihanj v potrošnji

in OD, valorizira po 6 mesecih.

Predlog ne bi bil sprejemljiv za sezonske zaposlitve, kar je pretežna večina naših zavarovancev. Zato je 1 leto bolj ugodno in daje realnejše povprečje.

3. Za osebe, ki so samohranilci se nadomestilo za čas bivanja v bolnici zniža za 20%, ker imajo vso oskrbo v bolnici.
S predlogom se strinjamo.

4. Bolniški stalež bodo lahko odobraval tudi nekateri določeni specialisti in ne le splošni zdravniki, kot je bilo dosedaj, (ginekologi, otroški zdravniki). S tem bi odpravili dosti nepotrebnih poti in čakanja zavarovancem.
S predlogom se strinjajo udeleženci posvetov.

5. Predlagamo, da nadomestilo za nego na domu (za ožje sorodnike, otroke, starše, če so oboleli), še naprej ostane v pristojnosti delovnih organizacij le s to pombo, da bi kazalo razmisliti v tistih delovnih organizacijah, ki imajo veliko izostanko o organizirani negi s kvalificiranim osebjem, ki bi bilo z delovno organizacijo v delovnem razmerju (negovalke, bolniške sestre).

6. Predlagamo, da se kronične bolnike in udeležence NOB oprosti vseh plačil receptov.

7. Udeležba pri stroških zdravljenja zob naj se ne poveča na 50%, ampak ostane še nadalje 25%, ker ni nikakršnih garancij, razen obljub, da bi se s tem ta služba izboljšala. Za to službo bi bilo treba izdelati jasn program dela in pravilno ovrednotiti normative. Največ pripomb zavarovancev je naslovljeno ravno tej službi posebno v Selški dolini.

Nadomestila za bolezenske izostanke imamo zelo različne rešene. Občinski sindikalni svet bo izdelal predlog o nadomestilu in bi z njim skušali vplivati na to heterogenost.

Tudi višina nadomestil pri sedanjih OD ni več realna, tam, kjer se ta nadomestila spuščajo pod 70% realnega OD. Za delavce z nizkimi OD tudi ti procenti niso več sprejemljivi in je zastoj pričakovati, da bi se pojačano prehrano vplivali na izboljšanje bolezenskega stanja. Izračunajmo kaj tak procent pomeni pri OD 300,00 din v letošnjem letu in cca 10 - 15% povečanim OD v primerjavi z lani. Tak delavec ob gornjih predpostavkah dobi od 476,00 do 504,00 din. Zamislmo si nad tem.

V dolgi vrsti pomembnih določil in predlogov sem skušal izvleči le tiste, ki najbolj neposredno prikazujejo pomembnost poznavanja te problematike. Ne more nam biti vseeno, kakšen je odnos skupnosti do zavarovancev in obratno, ker je pomembnost obojestranska. Če bomo to spoznali in se vključili v delo skupnosti preko naših predstavnikov ali v drugih neposrednih oblikah, bomo koristili le sebi in hitrejšemu razvoju zdravstvenih služb.

Naj končam z mislijo: LE ZDRAV NAROD BO ŽAGOTOVIL SEBI BLAGINJO IN LEPŠO PRIHODNOST."

Jože STANOVNIK

ŽIVLJENJE IMA PREDNOST

Mimo je zvezna akcija za večjo varnost kolesarjev in vprežnih vozil v prometu in že smo pri drugi republiški prometno vzgojni in preventivni akciji pod geslom ŽIVLJENJE IMA PREDNOST.

Ni akcija zaradi akcije, temveč zaradi nenehnih skrbi za boljše varnost vseh udeležencev v prometu. Akcija, tako prva kot druga, se izvaja zato, ker se v takem obsegu veliko bolj preventivno vpliva na vse subjektivne činitelje, ki lahko prispevajo, da bo varnost vseh udeležencev na cestah res čimboljša.

Zato se je republiška komisija za varnost v cestnem prometu odločila izvesti akcijo pod gornjim naslovom. Vsak izmed nas, ki smo kakor koli udeleženi v cestnem prometu, je dolžan skrbeti, da se bo promet na cestah odvijal neovirano in neogroženo, pa naj bo udeležen kot pešec, kolesar, voznik motornega kolesa, ali katerega koli motornega vozila. Posebno skrb smo v tej akciji namenili voznikom motornih vozil. Ker so pogoji iz dneva v dan slabši zaradi bližajoče se zime, je tehnična brezhibnost vozil v prometu zelo pomembna. Ob nenehnem pojavu megle, jesenskega deževja in bližajoče se zime in z njo poledice ter zasneženih cest, so dobre gume, brezhiben zavorni mehanizem, krmilni mehanizem, kakor tudi svetlobne naprave, še kako važni elementi za večjo varnost v prometu. Seveda brez voznikove obzirnosti ni mogoče pričakovati, da bo varnost že zagotovljena. Velikega pomena je tudi to, če se pešci zavedajo, da voznik ob vseh zgoraj navedenih poslabšanih pogojih vožnje veliko težje preprečuje vse nepredvidene ovire na cesti. Zato pešci, bodimo še bolj pozorni pri prečkanju ceste, ne zadržujmo se na cesti ob klepetu in podobno! Opozarjamo naše otroke, naj se ne igrajo ob cestah, kajti hitro se zgodi, da otrok steče na cesto za žogo ali predmetom, s katerim se je igral in ki mu je nehote padel iz rok ter se skotalil na cesti. Ko pride zima, naj se ne kepajo, sankajo in smučajo ob cestah.

Z napornim delom bomo preprečili marsikatero prometno nesrečo, z njo pa materialno škodo in morda še več, lahko bomo preprečili marsikatero prerano smrt, ki pa jih je na naših cestah iz dneva v dan več.

Vse to so vzroki, da vsi udeleženci v cestnem prometu resno razmislijo kaj storiti, da bomo prispevali svoj delež za varnost v cestnem prometu, kajti

ŽIVLJENJE IMA RES PREDNOST !

Anton SUHADOLNIK

PARADA VOZIL OB KRAJEVNEM PRAZNIKU

Komisija za rekreacijo in propagando pri AMD Žiri je že nekajkrat organizirala parado vozil. Udeležba pa nikdar ni bila takšna, kakor je bilo zaželeno. Za letošnji 1. maj je bilo na paradi le 26 vozil, kar je za Žiri, kjer je gostov več kot 200 osebnih avtomobilov, zelo slaba udeležba.

V počastitev krajevnega praznika smo organizirali dne 25/10 1970 prav tako parado vozil. Udeležilo se je 76 osebnih avtomobilov, kar pomeni približno 1/3 vseh vozil našega kraja.

Na ta dan bi udeležba bila zanesljivejša, če ne bi bilo prav ta čas več sestankov, ki so jih priredile družbene in politične organizacije. Ko smo zvedeli za te sestanke, je bilo že prepozno, da bi parado vozil preložili. Že v letnem planu smo imeli ta dan določen za parado, zato je bilo le-to že precej prej prijavljeno pri organih, ki izdajajo soglasje za uporabo ceste v te namene.

Komisija za rekreacijo
in propagando AMD Žiri

PRED REFERENDUMOM ZA RAZŠIRITEV ŠOLSKIH PROSTOROV V ŽIRI

Prihodnjo nedeljo bodo občani - volilci krajevne skupnosti Žiri z glasovalnimi listki izrekli svoj "ZA" uvedbo ali "PROTI" uvedbi samopri-spevka za izgradnjo manjkajočih šolskih prostorov in kabinetskih učilnic, brez katerih ni sodobnega pouka naravoslovja in seve normalnega napredovanja učencev v srednjih in srednjih strokovnih šolah, telovadnice, brez katere ni normalne duhovne in telesne rasti učencev pa tudi ne ostalega prebivalstva, saj sedanja telovadnica v nekdanjem sokol - sk

kem domu sploh ne ustreza razvojnim potrebam kraja, za pouk pa je docela neprimerna, ker je od šole preveč oddaljena in higiensko-tehnično neustrezna.

Tako se po 153 letih, odkar je prvi učitelj v Žireh mladino "bratino pisati vučil" in po 103 letih, odkar je v Žiri prišel prvi usposobljeni redni učitelj, ter več ko po petdesetih letih, odkar se je razvila po prvi svetovni vojni šestrazredna osnovna šola s ponavljanim razredom, ter dveh nepolnih desetletij, kar je bila l. 1952 zgrajena po drugi vojni nova osnovna osemletna šola, zaključuje četrta razvojna faza v razvoju šolstva tega kraja. Šele po več ko sto letih bodo torej dokončno uresničene gmotno-tehnične osnove za pouk, kot je bil dejansko uzakonjen s splošnim zakonom o obvezni šoli že v dvojni monarhiji!

Če bo Žirovce navdihovalo spoznanje, da šele po več ko sto letih sami odločajo o tem, kar bi morali imeti in kar je razvita Evropa imela že davno, se jim ob glasovanju ne bo težko odločiti. Svojim otrokom bodo zagotovili enake možnosti starta v življenje, enake možnosti za napredovanje, delovnim organizacijam zagotovilo, da si bodo izboljšale kvalifikacijsko izobrazbene sestave in s tem še boljše delovne dosežke, zlasti pa možnost, da si bodo pridobile v naslednjih obdobjih več in še boljših strokovnjakov za potrebe nadaljnjega razvoja industrije, ki bo lahko kljubovala konkurenci na domačem, zlasti pa na mednarodnih tržiščih le, če bo imela ljudi, ki bodo znali in vedeli več kot so lahko vedeli in znali včeraj in znamo danes. Telesno-vzgojno življenje, nekoč tako bogato in razvito, bo lahko v novih pogojih, ko šola postaja osnovno žarišče telesne in duhovne kulture, preraslo zgolj šolske okvire v strukture doraščajoče mladine in odraslih, saj jim ob sodobnem tempu življenja rekreacija - aktivni počitek - nista nič manj potrebna kot mlademu rodu, zakaj

priznati moramo, da izvenšolska mladina v Žireh trenutno nima nobenih pravih možnosti za telesno-vzgojnok udejstvovanje oz. so te možnosti r daleč premajhne. Poprečna starost prebivalstva in zdravstva pa mladi delavcev sta brez dvoma kazalca, ki najbolj zgovorno utemeljujeta to splošno družbeno potrebo.

Če je referendum v ostalih območjih škofjeloške občine pod podobnimi goji uspel, je normalno pričakovati da žirovski volilci tudi to pot ne bodo zatajili same sebe in svojih otrok.

Rado JAN

Prosti spis člana našega kolektiva ki obiskuje srednjo čevljarško tehnično šolo - odderek v Žireh.

KAKO BI TUJCU RAZKAZAL SVOJ DOMAČI KRAJ

Prišel je. Dolgo sem ga že pričakoval, dolga povojna leta. Pravzaprav meni ni bil tujec. Mogoče malo go bolj domač kot kdorkoli v sosesčini ali sodelavec v službi. Prišel je nepričakovano, čeprav sem ga že vsa leta težko pričakoval.

Pripovedovati sem mu moral kje in kako delam, kako živim, skratka vse kar zanima starega znanca v tujem kraju. Razkazal sem mu tudi Žiri. Pohvalil je nov, lep most čez Sorro, le dostipi na most mu niso ugajali. Čudil se je veliki cerkvi. Tudi notranjost sva si ogledala. Tako prostornega in svetlega svetišča ni pričakoval. Pojasnil sem mu, da je cerkev skoraj nova in je za popolno umetniško opremo zmanj malo sredstev. Iznenađen je bil o mogočnih zvokih orgel in mi pojasnil, da v vseh svojih letih, ko je služboval po raznih krajih današnje Jugoslavije, tako mogočnih akordov še ni slišal. Pred osnovno šolo s

je pozanimal za smisel štirih ploš-
hskov, ki stoje postavljene v par-
ku. Pojasnil sem, da je to spome-
nik padlim borcem in da vsak re-
lief na tem podstavku pomeni ob-
boje življenja in smrti v ljud-
ski revoluciji, eden izmed relie-
fov pa tudi mirno graditev v osvo-
bojeni domovini. Neučinkovitih na-
pisov padlih borcev na plošči pa
ni niti opazil. Pred edino samo-
postrežno trgovino, da trgovina z
živili in neurejeno javno strani-
šče nikakor ne spada skupaj. S
težavo sem ugotovil in razložil,
da bo verjetno poslabšanje vreme-
na, ko smrdi iz odprte kanalizaci-
je. Ker javnega stranišča na ža-
lost kraj ne premore, si mora tu-
jec ali domačin pomagati drugače,
če ga pritisne na potrebo, pa se
je spomnil na mokre lise okrog go-
stilne v bližini cerkve. Povpra-
šal me je tudi, kje imamo še kak-
šno šolo razen ene, kjer stoji spo-
menik. Povedal sem mu, da je to
edina šola v kraju in da je za do-
graditev še enega trakta s telo-
vadnico zmanjkalo denarja kot zmo-
raj za prepotrebne stvari, katere
služijo nujnim vsakdanjim potre-
bam prebivalstva. Rekel mi je, da
so v njegovem mestu podrli šolo
ter na tem mestu zgradili moderno,
večnadstropno, sodobno učilnico
kot spomenik narodnemu heroju, ki
je v bližnji hiši končal svoje živ-
ljenje. "Če lahko zidate nove pro-
izvodne obzate vaših tovarn in de-
lavnih, bi tudi našli sredstva za
izobraževalne prostore," me je o-
pozeril. Pogled mu je obvisel na
zarjavelem napisu Partizan s kami-
onom pred vhom in zanemarjenim
dvoriščem. Kaj sem hotel, kot da
mu priznam, da je naša kultura ta-
ko zanemarjena in zarjavela, da se
res ne izplača uporabljati tako
prostorne telovadnice za drugo kot
za skladišče čevljev, čeprav smo
jo z našim čevljarškim sindikatom
in s prostovoljnimi delom po vojni
obnovili. Otroci pa naj le čivka-
jo, če ne morejo v slabem vremenu
na prostem telovaditi pri šoli, si
pa naj sami svojo telovadnico zgra-
dijo, če jo hočejo imeti. Naš

zgaran čevljar po težkem delu ko-
maj čaka, da se bo odpočil, ne pa
da bo še pretegoval svoje utrujene
ude v tej dvorani. Spotoma sva si
ogledovala brez števila novih nedo-
končanih in tudi dokončanih delav-
skih hišic, izpite obraze, ko si v
prostem času gradijo gnezdo zase
in za svoje otroke; ob pičli in eno-
stranski prehrani z eno samo željo,
da si s samoodpovedjo privarčujejo
dinar za streho, od koder jih ne bo
nihče preganjal na stara leta, pre-
den ga ne poneso sosedje na Potoč-
nikovo njivo, kakor nekateri sta-
rejši žirovci imenujejo krajevno
pokopališče. "Lepo imate urejen
vaš zadnji dom pokojnih, lepo ste
si uredili zadnje počivališče," me
je pohvalil. "Tako urejenega poko-
pališča ne najdeš zlepa," je nada-
ljeval. "Res imamo v našem mestu
mnogo večje pokopališče in mnogo
večje spomenike ter tudi manjše in
večje grobnice imovitejših mešča-
nov, ki so nekatere že majhne cer-
kvice, se z vašim pokopališčem ne
more primerjati." Nazaj grede sem
mu pokazal hleve našega propadle-
ga združnega kmetijstva, kjer si
je v enem poslopju uredil "Kladi-
var" svojo delavnico, v drugem pa
Kmetijska zadruga novo sodobno trač-
no žago za razrez hlodovine. Pohva-
lno se je izrazil za tako pametno
gospodarsko preusmeritev v renta-
bilno proizvodnjo. Razlagal sem mu
še to in ono, ko si je v luknjini
na dotrajanem asfaltu skoraj iz-
pahnul gleženj. Mnenja je bil, da
so v žireh delavni in pridni ljud-
je. Je pa nesmotrno razmetana dol-
ga vas, ki ji za količkaj sodobno
ureditev v sodobno urejeno indu-
strijsko naselje še mnogo manjka.
Manjka ji sodobnih trgovin in jav-
nih lokalov, da o primerni avtobus-
ni postaji, urejeni kanalizaciji,
urejenih asfaltiranih cestah in u-
rejenih križiščih raje ne govorim.
Priznal je, da smo v teh povojnih
letih, pa tudi še prej, veliko
ustvarili za dobrobit kraja, veli-
ko pa tudi zanemarili.
Če smo hoteli opremiti tovarno s
stroji smo se morali odpovedati
delu svojih, že itak majhnih oseb-

nih dohodkov, če smo hoteli imeti nove proizvodne prostore in skladišča, je šlo zopet iz naših žepov. Postali smo garaži, sužnji svojih stremeljenj, volkovi sebi in svojim delovnim tovarišem za pridobitev svojega vsakdanjega grižljaja hrane, in hkrati tujci, da tujci seki in svojim bližnjim. V nas ni več kulture, v naših že itak pičlih kulturnih prostorih, če sploh še obstajajo, gospodari plesnoba in rja kot v nas samih.

Povabil me je, naj ga ob priliki obiščem in naj se tudi sam prepričam kakšna razlika je v tem, o čemer sva se pogovarjala. Ob poletnem dopustu sem ga obiskal. Tudi on mi je razkazal svoje mesto. Priznati moram, da sem se počutil kot domačin, v Žiri pa sem se vrnil kot tujec.

IVAN REVEN

PREIZKUS ZNANJA IN SREČE
- nagradni quiz -

9

Sestavil: Vladimir PIVK

1. vprašanje

Kakšna je bistvena razlika med nubukom in velurjem?

2. vprašanje

Letos je delavski svet našega podjetja sprejel novi statut, ki je v skladu s XV. amandmajem, zlasti, pomembno je v novem statutu to, da bo čimvečje število članov sodelovalo v samoupravnih organih.

Katerega leta pa je bil v našem kolektivu sprejet prvi statut podjetja?

3. vprašanje

V Jugoslaviji deluje 20 podjetij za izdelovanje filmov. Lani so ta podjetja izdelala 31 celovečernih in 260 kratkih filmov.

Kateri je bil prvi povojni jugoslovanski celovečerni film?

ODGOVORE pošljite do 5.12.1970.
NAGRADA je 30,00 din.

PRAVILNA REŠITEV QUIZA št. 8

1. Simon Red Blek je patentiral stroj za skozi šivanje podplatov z verižnim sivom in enim koncem.
2. Nemški cesar Oton drugi je podaril škofu Abzahamu Loko, Selško in del Poljanske doline leta 973. Zato se škofja Loka pripravlja na 1000-letnico obstoja.
3. Jugoslavija je osvojila na letnih olimpijskih igrah v Mehiki 3 zlate kolajne in sicer:
V plavanju 100 metrov prsno (ženske, gimnastiki (konj z ročaji) in vaterpolu.

FILMSKI SPORED V KUNU "SVOBODA"
ŽIRI za čas od 15/XI - 15/XII 1970

- 18.XI. PEKEL V VLAKU zap.nemški kr
21.-22. ZAVEZANIH OČI
XI. ameriški vohunski
25.XI. POD ZELENI MI ZASTAVAMI
italijan. pustolovski
28.-29. REVOLVERI SE NE POGOVARJAJO
XI. ameriški western
2.XII. MARNI
amer. psih. drama
5.-6. BARČICA PO MORJU PLAVA
XII. francoski zabavni
9. XII. PLAČA ZA HUDIČA
ameriški
12.-13. ZLATA BOGINJA RIO BENA
XII. španski pustolovski
13.XII. MOJ PRIJATELJ BEN
ameriški mladinski

KO SI MLAD SE UČI.
TOLIKO BOŠ VELJAL, KOLIKOR BOŠ ZNAL

SAMOSTOJNA RAZSTAVA JANEZA SEDEJA - UMETNIKA SAMOUKA

V petek 6. novembra 1970 je bila na loškem gradu odprta razstava slik JANEZA SEDEJA. Povabljenec je profesor Pavlovec poudaril, da je razstava odprta v počastitev 60-letnice avtorja, obenem pa je že tudi 10 let odkar je Janez Sedej prvič pokazal javnosti, vsem v presenečenje, svoje podobe. To pot nas je Sedej presenetil tudi s tem, da je kot nekdanji vztrajni telovadec podaril eno svojih del našemu najboljšemu telovadcu Miru Cerarju.

Vabimo člane kolektiva, da si ogledate razstavo - preko 40 del - našega rojaka, umetnika, ki bo odprta ves ta mesec.

L I T E R A R N A U G A N K A

Dolgo so bučale trombe, preden so prebučale hrup in krik v hipodromu. Justijan se je vračal z dvorom. Teodori zmagovalki je dal belo rutico, da bi dala znamenje za začetek tekme ona. Strelcem so bili na voljo konji iz carskega hleva. Drug za drugim so dirjali okrog mete, streljali v kragulja, puščice so predirale škrlatno streho, pa kragulj je s srepim pogledom motril preganjance in tekmece. Bočil je vrat, potrepal s kreljutmi, se umaknil marsikateri strelci, a ostal nedotaknjen.

Med ljudstvom se je razlegel smeh, doneli so dovtipi na razne strelce, rogali so se jim, metali vanje datelnje, oranže in se zabavali, kakor bi igrali globci v areni.

"Poslednji!" je zopet sporočil Epafrodit po Melhioru. "Poslednji boči Iztok!"

Vrsta rokostrelcev se je praznila. Mnogi so odstopili, zlasti tisti v lepih oklepih palatinske vojske. Zbali so se poroge.

Edini Azbad je zdržal. Zbral je vse moči, da je ostal miren, mislil je na Ireno, ki jo je ljubil z nepovedno strastjo. Danes ji hoče pokloniti slavo zmagovalca. Upal je trdno. Ozrl se je večkrat na katismo toda Irene ni zazrl. Sedela je skrita. Ni se smejala, ni gledala. Njeno srce je klečalo pred oltarjem in prosilo Krista naj ji prizanese, naj Azbad ne zmagaja.

Le nekaj tekmecev je še čakalo. Tedaj Azbad ni mogel več strpeti. Naj se odloči! Zataknil si je tri puščice, vzel lok in zasedel konja, katerega še nihče drug ni jezdil. Dole tedne se je uril na njem. Ko se je pojavil izpod katisme je nastala nenadoma tihota. Nanj in zoper njega je bilo stavljeno mnogo denarja.

Pripravila:
NADJA PETERNEL

Rešitev prejšnje literarne uganke:

VLADIMIR KAVČIČ Ž R T V E

JOŽE PODOBNIK

Z A D A N R E P U B L I K E

Prekleti čas ! Čas vojne, smrti,
ognjenih zubljev, ki topili so nebo;
prekleti z njim dokazi, da smo strti,
da nas kot narod nikdar več ne bo.

Res, bil je hip, ko smo bili zdrobljeni -
a le kot človek, prej, ko se zave,
da je pred žrelom nenasitne zveri,
ki meri mu v najdražje - na srce.

Potem... Se spomnite, tovariši, potem
srditi smo planili tja v gore,
kjer goloroki smo zvarili stroj jeklen
in bili, bili z njim - in padali groze.

Za nas, za njo, ki kakor palma v pesku
svinčenih zrn že vznikla v sveto rast;
za nas, za njo - Republiko v naletu
dokazali smo, da nismo tuja last.

Nismo bili. Ne bomo. Slišiš, čas !
Vesoljni čas, razumi, da smo rođ,
ki ljubi njega, kdor spoštuje nas -
in zna braniti Lipov list od hord.

"DELO, ŽIVLJENJE" je glasilo ALPINE tovarne obutve Žiri.

Ureja ga uredniški odbor:

SILVA KLEMEŇČIČ, JOŽE PERNELJ, Marija Kastelec, Vladimir Pivk,
Alfonz Zajec, Anton Žakelj, Anton Hribar, Ivan Capuder - odgovorni
urednik, Majda Jesenko - glavni urednik.

Izhaja mesečno. Naklada 1200 izvodov.

Žiri, dne 15. novembra 1970